

Bestuursvoorstel

Onderwerp **KRW-rapportages 2024**

Case-nummer BBV24.0346

Portefeuillehouder Jennifer Bloemberg

Contactpersoon en contactgegevens Jolanda van Dijk
jolanda.van.dijk@waternet.nl

Afdelingshoofd of programmamanager Daan Prudon

Inhoudelijk besluit Het Dagelijks bestuur besluit

- De Jaarrapportage KRW maatregelen 2024 vast te stellen en ter kennisname te delen met het Algemeen bestuur.
- De Jaarrapportage Stand van zaken waterkwaliteit 2024 vast te stellen en ter kennisname te delen met het Algemeen bestuur.
- De concept Tussenevaluatie Kaderrichtlijn Water AGV en bijbehorende aanbevelingen voor bijsturing vast te stellen.
- De Tussenevaluatie Kaderrichtlijn Water AGV en bijbehorende aanbevelingen voor bijsturing ter vaststelling voor te leggen aan het Algemeen bestuur.

Het Algemeen bestuur besluit

- Kennis te nemen van de Jaarrapportage KRW maatregelen 2024.
- Kennis te nemen van de Jaarrapportage Stand van zaken waterkwaliteit 2024.
- De Tussenevaluatie Kaderrichtlijn Water AGV vast te stellen.
- De organisatie te mandateren om de aanbevelingen voor bijsturing te implementeren.
- Tot het verder detailleren en aanscherpen van het huidige KRW maatregelenpakket op basis van de Tussenevaluatie. Het aangescherpte pakket wordt Q1 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan het AB.

Het Dagelijks bestuur

geeft richting ter verdere uitwerking van dit voorstel of een alternatief.
 stemt in met dit voorstel.
 stelt dit voorstel vast.

besluit het plan met de bijbehorende stukken ter inzage te leggen voor inspraak.

verzendt dit voorstel naar het Algemeen bestuur *ter kennisname*.
 verzendt dit voorstel naar de Commissie voor *beeldvorming*.
 verzendt dit voorstel naar de Commissie voor *oordeelsvorming* en stelt de volgende adviesvraag ...
 verzendt dit voorstel naar het Algemeen bestuur voor *besluitvorming*.

De Commissie

X adviseert over dit voorstel. Het Dagelijks bestuur stelt de volgende adviesvragen:
Hoe adviseert de commissie over de aanbevelingen uit de tussenevaluatie?
Hoe adviseert de commissie over het voorstel om het maatregelenpakket op te schonen en in Q1 2025 vast te laten stellen door het AB.

Het Algemeen bestuur

X stelt dit voorstel vast.

Bestuursvoorstel

Planning BOB	DB	Datum vergadering	AB	Datum
	vergadering			
	Beeldvorming		→ Beeldvorming	
	↓		↓	
	Oordeelsvorming		→ Oordeelsvorming Commissie	25/09/2024
	↓		↓	
	Besluitvorming	03-09-2024	Besluitvorming AB	24/10/2024

Kernboodschap t.b.v. de besluitenlijst (max. 100 woorden)

Aanleiding
De deadline voor het behalen van de Europese KRW is 2027; een jaar dat snel dichterbij komt. In 2027 moet al het water 'schoon en gezond' zijn en de waterkwaliteit mag niet achteruit zijn gegaan. In ieder geval moeten alle benodigde maatregelen uitgevoerd zijn. Zover zijn we in Nederland en in het gebied van AGV op dit moment nog niet. Met de *Jaarrapportage KRW maatregelen 2024* geven we inzicht in de stand van zaken van de uitvoering. De rapportage *Stand van zaken waterkwaliteit 2024* geeft op basis van meetgegevens weer hoe de waterkwaliteit er voor staat en welke trends zichtbaar zijn. Daarnaast hebben we door middel van een tussenevaluatie over het maatregelenpakket 2022-2027 in beeld gebracht op welke punten bestuurlijke bijsturing nodig is om de KRW-doelen te realiseren. Het Rijk doet ook een tussenevaluatie op landelijk niveau. De landelijke tussenevaluatie en de juridische scan volgen op een later moment.

Bestuurlijke duiding

Met het maatregelenpakket KRW 2022-2027 zijn we op weg om de waterkwaliteit te verbeteren. Vorig jaar is het krediet beschikbaar gekomen. Het is een enorme opgave om dit voor eind 2027 uit te geven. Voor een deel van de projecten is 4 jaar tijd te kort om ze uitgevoerd te krijgen. Het is voor ons duidelijk dat niet al onze eigen maatregelen voor eind 2027 uitgevoerd zullen zijn. Dit brengt risico's met zich mee. Met de aanbevelingen voor bijsturing uit de Tussenevaluatie proberen we deze risico's kleiner te maken. We willen in Q1 2025 een aangescherpt maatregelenpakket, naar aanleiding van de aanbevelingen uit de Tussenevaluatie, met het AB delen.

Genomen besluit

Aan de hand van de uitkomsten van de tussenevaluatie wordt besloten op welke punten er bestuurlijke bijsturing of aanvulling nodig is om de KRW-doelen in het gebied van AGV te bereiken.

Bespreking <'op basis van de commissiebespreking is het voorstel aangepast op het volgende...' of ' op in CIE basis van de commissiebespreking heeft geen aanpassing op het voorstel plaatsgevonden'>

Bijlagen
Bijlage 1: Rapportage Tussenevaluatie Kaderrichtlijn Water bij AGV
Bijlage 2: Jaarrapportage Stand van zaken waterkwaliteit 2024
Bijlage 3: Jaarrapportage KRW maatregelen 2024

1. ARGUMENTEN EN ALTERNATIEVEN

1.1 Probleemanalyse

De KRW is een Europese richtlijn om de waterkwaliteit te verbeteren en te beschermen. Het uiteindelijke doel van de KRW is het beschikbaar hebben van schoon en gezond (grond- en oppervlakte)water voor alle functies, voor nu en in de toekomst. Om dat te bereiken verplicht de KRW EU-landen om doelen te stellen voor de chemische en ecologische kwaliteit van wateren, maatregelen te nemen en te monitoren. Dit is vastgelegd in Stroomgebiedbeheerplannen. Er zijn inmiddels drie Stroomgebiedbeheerplannen verschenen; SGBP-I (2010-2015) en SGBP-II (2016-2021) en SGBPIII (2022-2027).

De opgave voor het gebied van AGV tot 2027

In het beheergebied van AGV liggen 41 KRW-waterlichamen, waarvoor de provincies doelen hebben vastgesteld in hun Regionale Waterplannen. Ook voor de overige wateren gelden doelen. Voor alle wateren geldt dat ze niet achteruit mogen gaan. In de eerste en tweede planperiode van de KRW (2010-2015 en 2016-2021) hebben we de

Bestuursvoorstel

watersystemen beter leren begrijpen en veel maatregelen uitgevoerd om ze te verbeteren. De implementatie van de KRW heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een gebiedsbreed, samenhangend en goed onderbouwd programma. De opgave voor het gebied van AGV staat in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en in de onderliggende Rapportage Actualisatie waterlichamen AGV. Daarin is na te lezen waar de 41 KRW-waterlichamen liggen, om welk type water het gaat, welke doelen er gelden en welke maatregelen AGV per waterlichaam heeft vastgesteld.

In 2022 heeft het bestuur van AGV de aanpak voor de implementatie van de KRW-maatregelen vastgesteld, waarna eind 2023 een krediet voor de uitvoering beschikbaar is gekomen. In deze laatste planperiode bevat het maatregelpakket ca. 300 maatregelen, waarvan 71 eigen maatregelen van AGV, geclusterd in 28 deelprojecten. Voor de uitvoering is een bedrag van € 90,4 miljoen ter beschikking gesteld (80,4 miljoen voor eigen maatregelen en 10 miljoen voor stimulering maatregelen van derden en voor aanvullende maatregelen uit de tussenevaluatie).

Voortgang uitvoering van onze eigen maatregelen

Wat betreft de uitvoering van het maatregelenpakket uit SGBP3 is op dit moment een derde van de 28 deelprojecten van de planvormingsfase naar de ontwerpfase overgegaan en is 1 project volledig uitgevoerd. De huidige planning geeft aan dat een deel van de deelprojecten niet voor de KRW-deadline van 22 december 2027 uitgevoerd zal zijn. We zullen het uitvoeren van onze eigen maatregelen dus niet voor de deadline volledig gerealiseerd hebben.

Het niet op tijd uitvoeren van maatregelen heeft risico's voor het halen van de doelen. Er is nog een belangrijk risico: als we in 2027 niet alle maatregelen hebben uitgevoerd, mogen we geen gebruik maken van de mogelijkheid tot 'uitstel van doelbereik als gevolg van natuurlijke omstandigheden'. Ondertussen is er weinig handelingsperspectief. Voor een aantal projecten blijkt 4 jaar tijd (sinds de toekenning van het krediet) te kort om het project volledig te kunnen realiseren.

Naast de investeringsmaatregelen werken we in verschillende sporen aan het stimuleren van derde partijen, waaronder agrariërs via agrarisch waterbeheer. En we werken aan aanpassing van de Waterschapsverordening.

Stand van zaken waterkwaliteit

Maatregelen uit eerdere SGBP's hebben de afgelopen jaren geleid tot verbetering in een paar belangrijke ecologische sleutelfactoren in watersystemen: voedselrijkdom en lichtklimaat. In met name diepe meren en een aantal ondiepe meren is dat ook zichtbaar in een verbetering van de ecologische kwaliteit. Toch is het overall beeld (in het hele land) dat de wateren nog nergens aan de doelen voldoen en er zelfs sprake is van achteruitgang. Nieuwe 'drukken' op het watersysteem, zoals extreem weer (klimaatverandering), soorten die overheersen (Amerikaanse rivierkreeft) en ook toename van activiteiten in en op het water belemmeren het herstel. De chemische toestand laat zien dat van de 45 prioritairere stoffen, er 11 de norm overschrijden. Het betreft vooral stoffen die uit een veelheid van bronnen kunnen komen, en/of uitspoelen uit de (landbouw-)bodem.

Het is een hele uitdaging om de doelen in 2027 te halen. Duidelijk is dat wij en anderen in de uitvoering van KRW-maatregelen alles op alles moeten zetten, dat we ons reguliere werk 'KRW-proof' nog meer moeten doen dan we al deden, en dat we ons moeten voorbereiden op verantwoording in 2027.

Tussenevaluatie KRW

We hebben in de tussenevaluatie onderzocht wat ons handelingsperspectief is. We hebben gekeken welke andere of aanvullende maatregelen nodig zijn, anticiperend op de toenemende druk op het watersysteem en anticiperend op de verantwoording in 2027. Daarnaast kijken we mee met de landelijke tussenevaluatie. De resultaten hiervan gaan in november naar de Tweede Kamer. Begin 2025 volgen er gesprekken over het bestuurlijke handelingsperspectief.

1.2 Argumenten gekozen oplossing of antwoord

Door de uitkomsten van de tussenevaluatie te implementeren maakt AGV een extra stap richting verbeteren van de waterkwaliteit.

Aanbevelingen voor bijsturing

Bestuursvoorstel

De tussenevaluatie laat zien dat we op de goede weg zijn en op volle kracht verder moeten met de uitvoering. Het uitvoeren van maatregelen heeft zin! Op een aantal punten is het nodig bij te sturen. Daarvoor staan in de tussenevaluatie in totaal 26 aanbevelingen. Een deel gaat over het werk van de organisatie en moet een plek krijgen in lopende processen. Een ander deel van de aanbevelingen betreft een aanpassing van het huidige KRW-maatregelenprogramma tot 2027 en kan daarin verder uitgewerkt en geïmplementeerd worden.

De punten van bijsturing samengevat:

Een goede voorbereiding op het toetsmoment in 2027 ('dossiervorming').

In 2027 gaat Brussel toetsen of landen aan hun KRW-verplichtingen hebben voldaan. Waarschijnlijk wordt de belangrijkste vraag daarbij: zijn de doelen gehaald en zijn alle maatregelen uitgevoerd? Daarom is het belangrijk om het maatregelpakket goed op orde te hebben. We doen in de tussenevaluatie al voorstellen voor verbeteringen bij een aantal maatregelen. Deze implementeren we in het maatregelenprogramma. Daarbij stellen we voor het maatregelpakket nog een keer onder de loep te nemen en verder aan te scherpen en verder te detailleren waar dat kan. Dit gehele pakket kan dan in Q1 2025 worden vastgesteld. Dit geeft ons de gelegenheid om daarbij ook de vertraagde resultaten vanuit de landelijke tussenevaluatie mee te nemen.

Omdat onze planning over de deadline heen gaat, vragen we een *second opinion* van een externe partij op de planning van de uitvoering van onze eigen maatregelen. Dit doen we om reflectie te krijgen op de doorlooptijd, ook ten behoeve van de juridische onderbouwing. Hierdoor kunnen we er zeker van zijn dat we er alles aan gedaan hebben om onze eigen maatregelen op tijd uitgevoerd te hebben. De resultaten van de *second opinion* zullen in Q1 2025 met het AB gedeeld worden. Ook loopt er nog een juridische scan van de Universiteit Utrecht. Deze onafhankelijke juridische toets geeft ons advies over belemmeringen, verantwoordelijkheden en mogelijke verbeterpunten. Belangrijk uitgangspunt bij alles is dat we de doelen niet uit het oog verliezen.

Eigen regulier werk 'KRW-proof' maken.

Goede waterkwaliteit vraagt niet alleen om uitvoering van de fysieke KRW-maatregelen, maar ook om ecologisch verantwoorde werkprocessen, onder andere bij beheer en onderhoud van dijken en waterlopen. Daarmee geven we ook het goede voorbeeld aan anderen. Dit is niet nieuw, we werken steeds meer KRW proof. Wel zien we dat op bepaalde plekken in de organisatie meer menskracht en (ecologische) expertise nodig is om hier een versnelling in te brengen. Daarnaast vraagt emissiebeleid om extra aandacht. Ook is blijvende aandacht nodig voor communicatie en handhaving, bijvoorbeeld als het gaat om de recreatiedruk (o.a. vaarsnelheid).

Omgaan met vis en kreeft.

In tegenstelling tot eerdere uitgangspunten is het wenselijk om de geplande maatregel van het wegvangen van karper en brasem eerder uit te voeren, waar dat nodig is voor het vergroten van de effectiviteit van andere maatregelen. Voordat we overgaan tot wegvangen doorlopen we eerst de stappen uit de escalatieladder uit het Coalitieakkoord. Mocht na het doorlopen van de ladder besloten worden tot wegvangen dan is een voorwaarde dat het altijd op een zo diervriendelijk mogelijke manier gebeurt. We onderzoeken of en waar we de bodem-woelende vissen kunnen herplaatsen. In sommige gevallen zorgen nieuwe vispassages voor een verslechtering van het water. Waar het realiseren van een goede waterkwaliteit en het aanleggen van visverbindingen strijdig zijn met elkaar, moet het realiseren van een goede waterkwaliteit prioriteit krijgen. Zo creëren we een aantrekkelijke leefomgeving voor de vissen, met een goede waterkwaliteit en meer begroeiing. Systeemherstel, een goede waterkwaliteit en geduld zijn de sleutels voor het probleem van de Amerikaanse rivierkreeft.

Optimaliseren van KRW-maatregelen en nieuwe maatregelen:

Optimaliseren maatregelen

Met een reële planning van de investeringsmaatregelen hebben we nu inzichtelijk wat de

Bestuursvoorstel

gewenste volgorde is en waar de bottlenecks zitten. Hiermee kan de organisatie scherper sturen en op zoek naar mogelijkheden om bij te sturen en mogelijk te versnellen.

We stellen daarbij ook voor om het maatregelenpakket aan te scherpen en verder te detailleren waar dat kan, zonder de doelen uit het oog te verliezen. Het gaat hier om het schrappen van enkele maatregelen die bij nader inzien niet effectief zijn, optimaliseren van maatregelen die 'slimmer kunnen' en toevoegen van enkele nieuwe maatregelen. De tussenevaluatie bevat hiervoor voorstellen. De verdere uitwerking (ook financieel) nemen we mee in het pakket dat in Q1 2025 wordt voorgelegd. Dit gebeurt op basis van de volgende uitgangspunten:

- Maatregelen waarvan na 2022 uit de uitwerking blijkt dat ze niet effectief zijn en die we anders invullen.
- Gedetailleerd waar mogelijk: generieke maatregelen alleen toebedelen aan de waterlichamen waar we ze daadwerkelijk uitvoeren.
- In de programmering lopen er nu maatregelen door na 2027. We checken of hier maatregelen tussen zitten die we vanwege effectiviteit beter naar voren kunnen halen.
- Checken of we maatregelen naar achter kunnen schuiven omdat het goed mogelijk is dat we met de andere maatregelen het doel al gaan halen (bijvoorbeeld na het isoleren van de Hollands Ankeveense Plassen en brasem wegvangen zal de maatregel 'bezanden' misschien niet meer nodig blijken).

Duidelijk zal zijn dat ondanks optimalisatie niet alle maatregelen voor eind 2027 uitgevoerd zijn. Optimalisatie is wel nodig om risico's zoveel mogelijk te beperken.

Nieuwe maatregelen

Stimuleren gemeenten: vaak zijn wij zelf initiatiefnemer voor het nemen van KRW-maatregelen. Maar om de KRW-doelen te halen, zijn maatregelen van onze partners ook hard nodig. AGV heeft extra budget vrij gemaakt voor onder andere het stimuleren van derden. Hiermee willen we verschil creëren en extra inzet plegen daar waar nodig. Hiertoe werkt AGV een stimuleringsaanpak voor gemeenten uit, bedoeld voor goede stedelijke waterbeheerpraktijk, die in 2025 van start moet gaan. Het doel is om gemeenten te helpen concrete stappen te zetten met het realiseren van maatregelen, of het uitvoeren van praktijkonderzoek daartoe, die invulling geven aan de gemeentelijke maatregelen van het KRW Uitvoeringsprogramma en/of aan de Goede stedelijke waterbeheerpraktijk. Het voorstel is om 2 miljoen per jaar te reserveren voor het stimuleren van gemeenten. Dit leidt tot een totaal van 6 miljoen euro, dat beschikbaar komt in 3 jaarschijven voor de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027. Het AB wordt hier eind 2024 apart over geïnformeerd.

RWZI Amstelveen: het AB heeft besloten het lozingspunt van de RWZI Amstelveen niet te verplaatsen maar een extra zuiveringsstap te bouwen. De doelen waren destijds afgeleid uitgaande van verplaatsing. Daaruit volgde een opdracht voor de uitwerking van aanvullende maatregelen. De belangrijkste is het naar voren halen van de extra zuiveringsstap bij de RWZI Uithoorn. De maatregel waarmee we het laatste stuk, indien nodig, kunnen compenseren is een extra zuiveringsstap bij gemaal Groot-Mijdrecht. Omdat niet helemaal zeker is of dit nodig is maken we de maatregel nu geen onderdeel van het KRW maatregelenpakket en onderzoeken we deze bij de voorbereiding van SGBP4.

Krooshekreinigers: ecologisch onderhoud vraagt in het najaar om extra investering in automatische krooshekreinigers en ophaalvoorzieningen. Daar waar waterplanten blijven staan zien we dat dit kan leiden tot onmogelijk zwaar werk bij de krooshekken van duikers en gemalen. Automatische krooshekreinigers maken het mogelijk de planten daadwerkelijk te laten staan op de plekken waar dit kan.

Capaciteit: we vragen in de eerstvolgende VJN 5 fte's aan, onder andere voor beheer en onderhoud, agrarisch waterbeheer en voor bediening en onderhoud van defosfateringsinstallaties. Tot die tijd gebruiken we uit de 10 miljoen extra krediet een bedrag voor tijdelijke inhuur.

Aandacht en actie vragen voor chemische kwaliteit

Er zijn grote zorgen over de chemische waterkwaliteit. Samen met de andere partijen in

Bestuursvoorstel

deelstroomgebied Rijn-West is een analyse uitgevoerd naar de belangrijkste probleemstoffen en het handelingsperspectief¹.

AGV heeft zelf ook handelingsperspectief en zet hier op in. Denk bijvoorbeeld aan het KRW proof maken van de verordening en het bouwen van extra zuiveringsstappen op de RWZI's. Daarmee gaan we het probleem echter niet in zijn geheel oplossen. Er is behoefte aan generieke maatregelen, zoals het verbieden van bepaalde probleemstoffen. We vragen het Rijk daarom om regie.

NB Op dit moment laten we een onafhankelijke juridische toets uitvoeren door de Universiteit van Utrecht. De resultaten worden pas in het najaar van 2024 verwacht. Wanneer de uitkomst aanleiding geeft voor bijstelling of aanvulling op het KRW-pakket, dan wordt dit in Q1 2025 aan het bestuur voorgelegd.

1.3 Alternatieve oplossingen of antwoorden

In 2022 heeft het bestuur van AGV de aanpak voor de implementatie van de KRW-maatregelen vastgesteld. Het huidige voorstel is om dit pakket aan te scherpen op basis van de resultaten van de Tussenevaluatie onder de voorwaarde dat we wel doelen halen.

Een alternatief is verder te gaan met de uitvoering van het KRW-maatregelenpakket zoals vastgesteld in 2022 en niet in te zetten op bijsturingsacties. Dit brengt risico's met zich mee. Deze staan beschreven in H5. En gelden in nog veel sterkere mate dan als voor de bijsturingen wordt gekozen (de bijsturingen zijn vooral verantwoorde verlichtingen en niet verzwaren van het maatregelenpakket).

Een tweede alternatief is om het maatregelenpakket zo ver te verkleinen dat uitvoering binnen de termijn van 2027 haalbaar is. Dit betekent dat afgeweken wordt van het pakket dat nodig is om de doelen voor de KRW te halen. Het zou dan betekenen dat wél tijdig de maatregelen worden uitgevoerd, maar we niet kunnen onderbouwen dat er voldoende gedaan is om de doelen voor waterkwaliteit te realiseren. Dit zou betekenen dat de doelen verlaagd moeten worden, dit vraagt hele stevige onderbouwing en is tegen de interbestuurlijke afspraak in. Aanvullend daarop brengt dit ook de risico's mee zoals beschreven in H5. Het DB vindt dit een onwenselijk scenario. Het gaat om het realiseren van schoon en gezond water en met dit alternatief zal de waterkwaliteit onvoldoende verbeteren.

1.4 Gevolgen niet instemmen

Wanneer het bestuur geen besluit neemt over het voorstel uit de tussenevaluatie lopen we meer risico dat de KRW doelen in 2027 niet gehaald worden.

2. POLITIEK - BESTUURLIJKE CONTEXT

2.1 Eerder vastgestelde kaders

Actualisatie KRW waterlichamen AGV, 2020, BBV20.0274

Dit document bevat de uitwerking van doelen, maatregelen en kosten voor de derde planperiode KRW (2022-2027) en is een achtergronddocument bij het Waterbeheerprogramma AGV 2022-2027

Waterbeheerprogramma AGV 2022-2027, 2022, BBV22.0056

In het Waterbeheerprogramma zijn alle activiteiten van het Waterschap voor de komende zes jaar vastgelegd, waaronder de activiteiten voor Gezond Water.

Implementatieplan KRW maatregelen AGV, BBV22.0314

In het implementatieplan is de aanpak voor de uitvoering van de KRW maatregelen opgenomen.

Kredietaanvraag KRW maatregelen, BBV23.0292

In dit bestuursbesluit is het krediet voor de uitvoering van de KRW maatregelen toegekend.

¹ [2023-stoffenanalyse_rijn_west.pdf \(ecofide.nl\)](#)

Bestuursvoorstel

- 2.3 Effectsturing ERAm** In het Waterbeheerprogramma en in VJN valt KRW onder het maatschappelijke gewenste effect van Gezond Water (GW).
Onder het effect valt het volgende resultaat:
GW-Resultaat 1: De waterkwaliteit is goed en het watersysteem is gezond en robuust
Onder dit resultaat valt de volgende activiteit:
GW-Activiteit 1.1: Uitvoeren maatregelenpakket voor de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en er over adviseren.
Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan deze activiteit.
- 2.4 Rol en verantwoordelijkheid AGV** De zorg voor gezond water is een kerntaak van AGV. Het waterschap heeft de (juridische) verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de maatregelen van de KRW zoals aangeleverd bij het rijk in SGBP3 en de Europese Commissie. De provincie is verantwoordelijk voor het vaststellen KRW doelen.
- 2.5 Informeren bestuur** De tussenevaluatie is een belangrijk instrument voor bijsturing door het AB. De reguliere Planning en Control cyclus zorgt er verder voor dat het bestuur zicht houdt op de voortgang in uitvoering van maatregelen, de uitputting van het krediet en het doelbereik per waterlichaam. Daarnaast maken we jaarlijks een voortgangsrapportage uitvoering maatregelen en een rapportage stand van zaken waterkwaliteit. Hiermee sluiten we aan bij de besluiten van het AB van 14 oktober 2022 (BBV22.0314).

3. OMGEVING

- 3.1 Stakeholderanalyse externe belangen en participatieplan** Rijk, provincies, andere nabijgelegen waterschappen, Rijkswaterstaat en gemeenten hebben een verantwoordelijkheid en rol in de KRW. In het RAO- (Regionaal Ambtelijk overleg) en RBO- (Regionaal Bestuurlijk overleg) werken we samen bij het opstellen en uitvoering van onze plannen. De provincies stellen de ecologische KRW-doelen vast voor de regionale waterlichamen op voorstel van de waterschappen.
Vaak zijn wij zelf initiatiefnemer voor het nemen van KRW maatregelen. Maar om de KRW-doelen te halen, zijn maatregelen van onze partners ook hard nodig. Het gaat hier met name om gemeentes, natuurbeherende organisaties en agrariërs. Maatregelen van deze partijen dragen samen voor 40% bij aan het doelbereik en zijn dus van groot belang.
- Vanwege zorgen over het halen van doelen in 2027 is het Rijk samen met regionale partijen een KRW-Impulsprogramma gestart. Onderdeel van het impulsprogramma is een landelijke tussenevaluatie. Deze heeft als doel te bekijken of we als Nederland op koers liggen om de doelen te halen of dat er eventuele extra maatregelen nodig zijn bovenop de programma's die er al liggen. Dit is voor AGV aanleiding om zelf om een tussenevaluatie uit te voeren. We zullen actief het gesprek voeren met provincies en gemeenten over onze zorgen m.b.t. het halen van de doelen.
- 3.2 Stakeholderanalyse belangen binnen de organisatie** De relevante interne programma's en thema's die te maken hebben met gezond water en KRW zijn betrokken. Het gaat om klimaatadaptatie, bodemdaling, dijkverbetering, agrarisch waterbeheer, biodiversiteit, dierenwelzijn, zuiveringsbeheer en watergebiedsplannen. Een belangrijke ontwikkeling in de komende tijd is dat we er voor moeten zorgdragen dat de organisatie meer KRW proof gaat werken. Aandacht voor waterkwaliteit bij alles wat we doen!
- 3.3 Publiciteit en communicatie** De communicatie rondom KRW richt zich op verschillende doelgroepen. Zo hebben we een openbare website om de monitoring te laten zien (www.watismijnwaterkwaliteit.nl). We willen burgers laten zien hoe we werken aan waterkwaliteit en wat zij zelf kunnen doen. We kijken naar de mogelijkheid van open data, met name om richting agrariërs en gemeenten inzicht te geven in de opgave voor waterkwaliteit. En sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij het landelijke dashboard en breiden dit uit waar mogelijk.

4. JURIDISCHE KADERS

- 4.1 Wettelijke taken en/of juridische verplichtingen** De Kaderrichtlijn Water is een Europese Richtlijn die door alle lidstaten moet worden nageleefd. Op Europees en nationaal niveau zijn afspraken gemaakt over de invulling van de verplichtingen die uit de richtlijn voortvloeien. Op grond van de KRW geldt de verplichting om ervoor te zorgen dat eind 2027 alle wateren in een 'goede toestand' zijn.

Bestuursvoorstel

De goede toestand voor oppervlaktewateren omvat een 'goede chemische toestand' en een 'goede ecologische toestand'. Voor het bepalen van de ecologische toestand worden waterlichamen ingedeeld in vijf klassen: zeer goed, goed, matig, ontoereikend en slecht. De KRW verplicht er zowel toe de waterkwaliteit te beschermen en te verbeteren, als om ervoor te zorgen dat de kwaliteit niet achteruit gaat. Deze verplichting geldt voor alle wateren, de rapportageverplichting aan Brussel geldt alleen voor de KRW-waterlichamen. Uiterlijk in 2027 moeten alle maatregelen zijn genomen. Het monitoren van de chemische en ecologische doelen en of er achteruitgang optreedt is ook een verplichting. In het Coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om de ecologische monitoring te intensiveren om meer zicht te krijgen op de ecologische toestand en de effectiviteit van maatregelen.

Gevolgen niet halen doelen

De Europese Commissie (EC) zal in 2027 kijken of alle doelen gehaald zijn. Zijn de doelen gehaald dan is voldaan aan de KRW. Zijn de doelen niet gehaald dan kijkt de EC of alle maatregelen zijn uitgevoerd. Als de doelen niet gehaald zijn en de maatregelen niet voldoende zijn uitgevoerd, zal de Europese Commissie de lidstaten hier op aanspreken. Welke instrumenten ze daarbij gaan inzetten is nog niet zeker. Wel weten we dat alle partijen alles op alles moeten zetten om doelen te halen. Mocht het zover komen dat Nederland wordt aangesproken dan zal het Rijk als eindverantwoordelijke voor de KRW verder kijken welke partij eventueel in gebreke is gebleven. De waterschappen kunnen hierbij worden aangesproken op het niet tijdig uitvoeren van de maatregelen waar ze zelf voor aan de lat staan. Waterschappen zijn ook aanspreekbaar op het inzetten van hun eigen instrumentarium om de waterkwaliteit te beschermen en te verbeteren.

Het niet op tijd bereiken van de KRW-doelen of het niet voldoen aan het verslechteringsverbod kan daarbij ingrijpende gevolgen hebben voor afzonderlijke projecten en besluiten. Dat kan ook nu al gebeuren. Ook is er een risico dat Nederland, wanneer het de KRW-doelen niet haalt, te maken krijgt met boetes of dwangsommen vanuit de Europese Commissie.

Uitzonderingsmogelijkheden

De KRW kent een aantal uitzonderingsbepalingen. Zo is er de mogelijkheid om over te gaan tot het vaststellen van minder strenge doelstellingen indien het bereiken van die doelstellingen onevenredig kostbaar is. De afspraak is dat doelverlaging alleen mag als dit goed wordt onderbouwd en aan de EU gerapporteerd. Een besluit tot doelverlaging is pas aan de orde als er geen enkele andere oplossingsrichting meer is. Nationaal is afgesproken om een eventueel besluit hiertoe pas in 2027 te nemen. Het waterschap sluit zich hierbij aan en zet zich stevig in om de maatregelen te nemen om de huidige doelen te bereiken.

Een andere uitzonderingsbepaling is het verder faseren in de tijd. Dat mag als het behalen van het doel door natuurlijke omstandigheden vertraagd is en als alle maatregelen voor 2027 zijn uitgevoerd. De provincies zijn aan zet bij het eventueel gebruiken van uitzonderingsbepalingen.

Voor de toepassing van de uitzonderingsmogelijkheden komen handreikingen vanuit het Rijk beschikbaar.

4.2 Bevoegdheid besluit Het KRW maatregelpakket is door het AB vastgesteld. De voorgestelde bijstellingen op het huidige pakket is daarom een AB bevoegdheid.

4.3 Ter inzagelegging We vragen juridisch advies over ter inzagelegging van het aangepaste pakket in Q1 2025.

5. RISICO'S EN BEHEERMAATREGELEN

Bestuursvoorstel

Risico 1 Wanneer in 2027 niet alle maatregelen zijn uitgevoerd lopen we het risico dat we geen gebruik mogen maken van verder uitstel van doelbereik als gevolg van natuurlijke omstandigheden.

Beheermaatregel 1 We verkleinen het risico door het opstellen van een opgeschoond en aangepast/aangescherpt maatregelpakket (of we maken een addendum op het bestaande pakket). Dit doen we zonder ambitie te verliezen. De KRW doelen blijven hetzelfde. Het aangepaste pakket is voor ons eigen dossier en gaat op dit moment niet naar de Europese Commissie omdat het om een tussenevaluatie gaat en niet om een nieuw plan of programma.

Risico 2 Onze uitvoeringsopgave blijft groot, ook na vaststelling van een aangescherpt pakket. Daarmee blijft het reëel dat niet alle maatregelen tijdig zijn uitgevoerd.

Beheermaatregel 2 Met de planning en control cyclus komen knelpunten tijdig in beeld. Er wordt gekeken naar interne prioritering. En vervolgens tijdig opgeschaald.

Risico 3 Ook na extra inzet op basis van de tussenevaluatie kan het zo zijn dat maatregelen minder effectief zijn dan vooraf ingeschat, waardoor de doelen voor de KRW niet gehaald worden.

Beheermaatregel 3 We proberen continu inzichtelijk te maken wat de effectiviteit van maatregelen is. Als na uitvoering van de maatregelen in 2027 blijkt dat de waterkwaliteit nog onvoldoende is of onvoldoende verbeterd bekijken we of we aanvullende maatregelen in moeten zetten met extra kosten tot gevolg en/of dat we er voor kiezen om doelverlaging aan te vragen.

Risico 4 Om KRW doelen te halen zijn maatregelen van andere partijen nodig. Als gevolg van deze afhankelijkheid is er een risico dat niet het hele benodigde maatregelpakket tijdig is uitgevoerd.

Beheermaatregel 4 Elke overheid is zelf verantwoordelijk voor het tijdig uitvoeren van de eigen maatregelen. We spelen als waterschap wel een rol bij de maatregelen van anderen. Zo stimuleren we gemeenten in het uitvoeren van maatregelen. Daarnaast faciliteren we met agrarisch waterbeheer de uitvoering van maatregelen door agrariërs. Verder adresseren we problemen waarvoor het waterschap geen handelingsperspectief heeft bij het Rijk. We willen hier nog actiever op inzetten.

6. FINANCIËLE KADERS

6.1 Kostenraming Het voorstel is om van de € 10 miljoen die beschikbaar is gesteld voor maatregelen in spoor 2 en 3, € 2 miljoen per jaar te reserveren voor het stimuleren van gemeenten. Dit leidt tot een totaal van 6 miljoen euro, dat beschikbaar komt in 3 jaarschijven voor de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027. De resterende 4 miljoen besteden we aan tijdelijke inhuur en aan krooshekreinigings.

Verder verwachten we geen grote verschuivingen in de kosten. Bij de vaststelling van een opgeschoond en aangescherpt maatregelenpakket in Q1 2025 wordt een financieel overzicht gepresenteerd.

6.2 Voorjaarsnota en begroting We vragen 5 fte's aan in de eerstvolgende VJN onder andere voor beheer en onderhoud, agrarisch waterbeheer en voor bediening en onderhoud van defosfateringsinstallaties. Tot die tijd gebruiken we de resterende 4 miljoen uit de extra middelen op de exploitatie aan tijdelijke inhuur.

6.3 Subsidieaanvraag <omschrijving status en kans>

6.4 Aanvullende financiering <omschrijving en verwijzing genomen of te nemen aanvullende besluiten t.a.v. benodigde aanvullende financiering (aanvullende financiering = totale kosten - subsidieaanvraag)>

Bestuursvoorstel

6.5 Fiscale aspecten <zijn er fiscale aspecten aan dit voorstel?>